

Najprej potrebujemo čisti zrak

Ljubljana potrebuje predvsem čisti zrak in temu bi morali podrediti vse naše delovanje. To je bila ena od misli, ki smo jo slišali na posvetu o ekologiji. Posvet je organiziral svet za urejanje prostora, komunalne zadeve in varstvo okolja pri občinski konferenci SDZL in naj bi sodil v vrsto priprav na republiško problematiko konferenco pod naslovom »Ekologija, energija, varčevanje«.

Na posvetu so opozorili, da imamo v Ljubljani in zlasti na območju naše občine nekaj velikih onesnaževalcev, med njimi Pletenino, Rog, Tribuno in Univerzitetni klinični center. Zanimivo pa je, da močno onesnažujejo zrak v Centru tudi onesnaževalci z obrobja našega mesta. To se dogaja ob inverzijah, ko onesnažen zrak v obrobja Ljubljane pritisne v Center. Najbolj onesnažen predel naše občine je Krekov trg, ki po mnenju izvedencev sploh ni več primeren za bivanje. K onesnaženemu zraku pa prispevajo poleg proizvodnih obratov še zasebna kurišča in kajpada tudi zelo gost promet.

V tujini imajo manj predpisov o varstvu okolja, vendar pa imajo zadeve bolj urejene, so med drugim poudarili v razpravi. Med drugim zdaj še vedno čakamo na prometne študije v našem mestu. Vendar pa bi morali po mnenju razpravljalcev o tej zadevi spregovoriti že prej še predno bo študija narejena. Med drugim so pozorili, da načrtovalci pripravljajo predlog za gradnjo velikih garažnih hiš v samem mestnem središču, kar pa bržkone ne bi bila primeren rešitev saj bi s tem samo privabili večje število motornih vozil in s tem tudi še bolj onesnažili okolje.

Politiki niso hoteli poslušati mnenj in predlogov društva za varstvo okolja, ko so se odločali za velike investicije v našem mestu. Tako so na primer zgradili Cankarjev dom brez ustreznih parkirišč. Poslopje RTV je tudi brez parkirnih prostorov. Zgradili so novo Prešernovo cesto, za katero bi prav gotovo lahko našli drugačne rešitve in prav tako po njihovem mnenju tudi Karlovski most ne rešuje položaja v tem predelu.

V razpravi so navedli še vrsto povsem drobnih zahtev, za katere pa doslej ni bilo posluha. Tako na primer ni nobenega problema, če neka organizacija pred svojim vvhodom namesti na cesti verigo in si s tem zagotovi parkirni prostor, velik problem pa je pred šolo Janeza Levca v Stari Ljubljani, kjer že vrsto let nihče noče slišati o tem, da bi namestili znak za prepoved parkiranja, da bi s tem naredili prostor za šolarje. Še vedno nam ni uspelo spraviti smeti s cest. Odvoz je prepočasen, smeti se razstresajo po tleh in mesto že začena zaudarjati. Krajanje Trga osvoboditve in Gradišča še vrsto let prosijo za semafor in ni razlo-

endar nihče ničesar ne ukrene. Imamo dobre zakone in če bi jih izpolnjevali nam ne bi bilo treba sedeti tukaj, so poudarili na seji.

Ob številnih vprašanjih so se dotaknili tudi toplifikacije, za katero so menili, da bi jo morali pospešeno vpeljati v vse mesto, s čimer bi tudi mnogo prispevali k čistejšemu ozračju.

N.I.

ga, da jim ne bi ugodili. Zavod za zdravstveno varstvo ugotavlja zdravstveno ogroženost otrok in

OŠTRA STALIŠČA POLITIČNEGA AKTIVA KS TABOR

Politična diverzija

Predsedstvo krajevne konference SZDL Tabor je sklicalo člane osnovnih organizacij ZK in vodstva družbenopolitičnih organizacij in društev, ki so 4. marca obravnavali pobudo predsedstva SFRJ za začetek razprave o ustavnih spremembah in informacijo o nekaterih prispevkih v Novi reviji, plakatu za dan mladosti in pobudi za ustanovitev sklada solidarnosti.

Člani omenjenih vodstev družbenopolitičnih organizacij so zavrnili in obtožili vse poskuse politične diverzije in druge poskuse rušenja avnojskih načel in načel republiške in zvezne ustave. Ob sodili in zavrnili so prispevke v 57. številki Nove revije, ki skušajo rušiti ustavni red in zakonitost naše družbe, vnašajo nemir in razdor med ljudmi. Od avtorjev in urednikov omenjene revije zahtevajo politično in pravno odgovornost.

Hkrati zahtevajo učinkovito akcijo na vseh ravneh družbenopolitičnega življenja in dela ter vztrajanja na Titovi poti. Akcija mora biti usmerjena k učinkoviti gospodarski stabilizaciji, ne pa v izčrpavanje ustvarjalnih sil na neplodnem verbalizmu. Delavski razred je edini, ki lahko zagotovi stabilnost gospodarstva. Vse kar je odtujevanje od delavskega razreda in deluje proti njemu je treba na vseh ravneh in v vseh središčih odločno in pravočasno zavrniti.

Politični aktiv obsoja vse provokacije, ki so vnesle nered in nemir v akcijo štafete mladosti. Sprenevedanja o zasnovi in vsebini plakata Skupine Novi kolektivizem so nedopustne, žaljive in kažejo nizko raven in odkrito provokacijo avtorjev. S takšnimi in podobnimi diverzijami grobo žalijo narode in narodnosti naše socialistične in samoupravne Jugoslavije. Pobudnike ustanovitve »sklada solidarnosti« vabijo, naj se vključijo v že obstoječe oblike zbiranja sredstev za vse vrste solidarnosti, kot so akcija Rdečega križa, solidarnost ob elementarnih nesrečah, bodisi v okviru sindikata ali SZDL. Tudi solidarnostni sklad ob elementarnih in obratnih nesrečah v Zagorju, Štorkah pa še drugod po Sloveniji in

Jugoslaviji, je vedno odprt za vključevanje in takojšnje akcije, s katerimi želimo pomagati bližnjemu v nesreči.

Sklepe in stališča političnega aktiva je podprla skupščina KS Tabor na seji 5. marca.

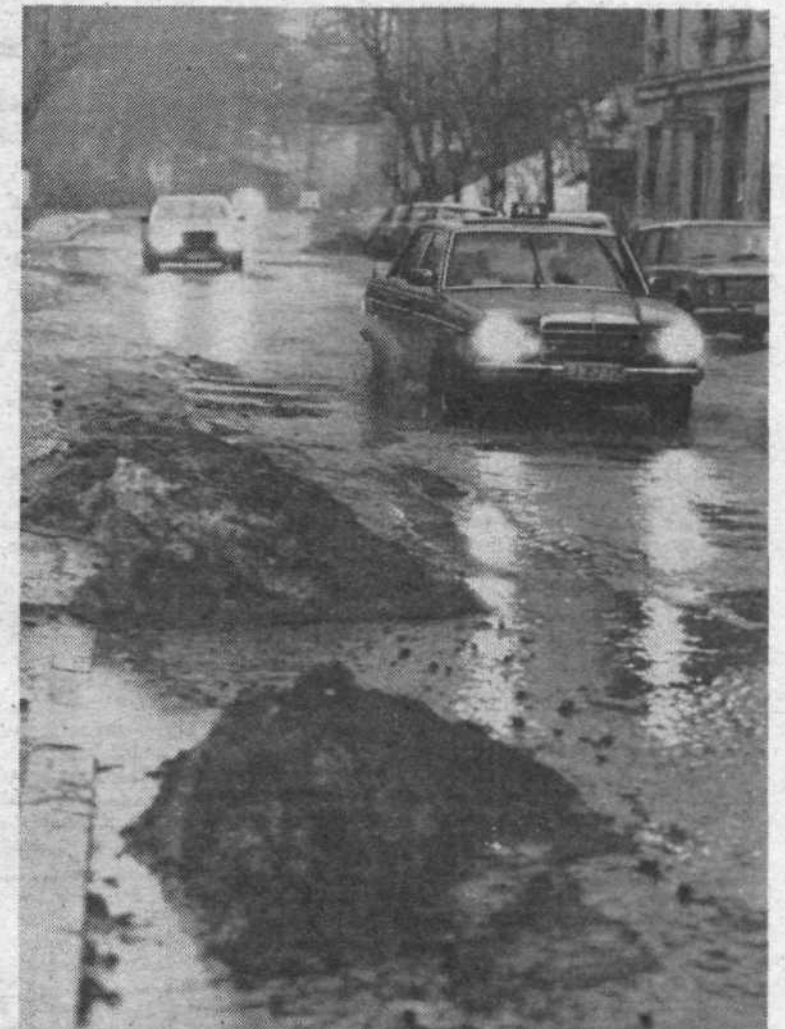
SEJA OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS

Upreti se vsem provokacijam

Informacija o idejnopolitičnem stanju v družbi in prodiranju meščanske desnice, ki jo je centralni komitej ZKJ poslal osnovnim organizacijam, je bila izhodišče za razpravo na seji občinskega komiteja ZKS, ki se je sestala 9. marca. Informacijo so obravnavale osnovne organizacije v naši občini in tako je občinski komitej povzel glavne ugotovitve. Ker pa je bila seja komiteja prav v času žgočih razprav okrog stališč nekaterih avtorjev v Novi reviji, se člani na seji niso mogli izogniti tudi tem vprašanjem.

Iz uvodnih misli povzemamo, da so osnovne organizacije imele vrsto pripomb in informacijo Centralnega komiteja, zlasti zaradi njene abstraktnosti pa tudi zato, ker je bila po njihovem mnenju neutemeljeno opremljeno »zaupno«. Marsikje so se vprašali, kjer je pravzaprav naš glavni problem. Ali res neka meščanska desnica ali pa mogoče lastni birokratizem in etatične težnje. Do vrste nacionalističnih pojavov prihaja zaradi naše nesposobnosti, da razrešimo težak ekonomski položaj.

Člani komiteja so v razpravi opozorili, da nimamo metode dela, ki bi nas pripeljala do večje učinkovitosti. Protisocialistični pojavi, do katerih je prišlo v zadnjem času, kot so prispevki v Novi reviji, zapleti v zvezi s plakatom ob Dnevu mladosti, in akcija

Zima je ponekod pustila pravo razdejanje. Takale je podoba Streliške ulice v krajevni skupnosti Poljane

za ustanovitev tako imenovanega sklada solidarnosti niso nastali slučajno, ampak jih kaže povzeti s težnjo, da bi ob razpravah o spremembi ustave lahko določeni krogi uveljavili neka stališča, ki bi utegnili še bolj zaplesti naš položaj.

Zveza komunistov je premalo ofenzivna in to zlasti na področju delovanja z mlado generacijo. Ob tem so na seji opozorili, da so prav avtorji nekaterih spornih prispevkov v Novi reviji povezani z vzgojo mladega rodu. Ne bi bilo prav, če bi sprejeli težnjo, da so vsebina prispevkov v Novi reviji in nekatera nesprijemljiva stališča izključno stvar razprave med vodilnimi strokovnjaki. Nekateri avtorji so odprli vprašanja, ki so problematična in zato mora imeti sleherni človek možnosti, da nanje odgovori.

V razpravi na seji so med drugimi tudi opozorili na eno od značilnosti vseh prispevkov v Novi reviji, v katerih nihče ne omenja delavcev. Ne smemo se pustiti, a nas speljejo na led z nekaterimi provokacijami in da naščuvajo Slovence proti drugim narodom v Jugoslaviji, so poudarili na seji. Uspreti se moramo težnjam, da bi zrahljali trdnost Jugoslavije in zato ne bi bila odveč misel, da bi se republiška vodstva družbenopolitičnih organizacij v vsej državi dogovorila za učinkovito akcijo. Če so avtorji gibanj, ki so v nasprotju z našo ureditvijo in našimi usmeritvami ofenzivni, potem to pomeni, da so izrabili našo pasivnost.

Ob tem so na seji opozorili na neučinkovitost našega dela, kar bi nam zelo nazorno pokazale analize tistih sklepov, ki smo jih uspeli uresničiti. Ugotavljamo pa, da ne uresničujemo niti sklepov partijskih kongresov. Ob tem smo slišali tudi vprašanja, kaj zadene vodilne politike, če ne izpolnjujejo svojih obveznosti in če delajo slabo. Na koncu so člani komiteja ugotovili, da je bila razprava o političnem položaju v naši družbi celovita, vsestranska in poglobljena.

N.I.

meznih tekstov lahko prispevata k preglednosti ustave, ne moreta pa iti v škodo njene razumljivosti. Zaradi tega bo potrebno pri uveljavljanju te težnje stalno ocenjevati obe načeli.

Pomembno mesto v dosedanjih razmišljanjih je dobilo vprašanje suverenosti republik znotraj federativne ureditve Jugoslavije. Pri tem ne mislim polemizirati z javno objavljenimi tezami o tako imenovani nacionalni ogroženosti Slovenije ali o tezi, da smo se na drugem zasedanju AV-NOJ odpovedali suverenosti. Globoko sem prepričan, da take razprave v svoji zasnovi niso dobronamerne. Prve v bistvu zanikajo zgodovinske težnje slovenskega naroda, da uveljavlja svojo suverenost v skupni državi Jugoslaviji in obuja težnje po vrnitvi Slovenije v »srednje evropski« prostor. V prostor, kjer je bila Slovenija stoletja zatirana in kjer je bila prav zaradi takega položaja obsojena na izginotje. Druga teza pa pomeni krepitev centralizma, ki nosi v svoji posledici prav tako nevarnost postopnega vtapljanja v neki imaginarni jugoslovanski prostor. Pravica vsakega naroda do samoodločbe z avnojskimi sklepi ni bila v ničemer ohranjena. To je bila odločitev, ki je utemeljila našo novo skupno državo kot državo svobodnih in enakopravnih narodov in narodnosti. Hotenje ostajati v taki zvezni državi mora vsak narod vsakodnev-

no potrjevati s svojim deležem v krepitvi vezi med narodi, ki jo sestavljajo in ne s trganjem teh vezi. Kajti Slovenci smo vsakakor interesno in razvojno veliko bolj navezani na Jugoslavijo kot na katerokoli drugo državno skupnost v Evropi.

Kaj sodi v republiko, kaj v federacijo

Povsem drugo je vprašanje krepitve ali slabljenja centralističnih teženj, ki so v našem prostoru prisotne. Podrobnejša razmejitve, kaj spada v pristojnost federacije in kaj v izključno pristojnost republik, bi bila vsekakor na mestu. Kajti federacija ni in ne more biti država nad državami, ki jo sestavljajo. Načelo nacionalne enakopravnosti narodov in republik v federaciji pomeni le skupno, soglasno reševanje zadev, za katere smo se dogovorili, da jih rešujemo v federaciji. Pri tem je načelo preglasovanja izključeno. To pa pomeni, da v federaciji rešujemo te zadeve skupaj z drugimi in ne mimo ali brez njih. Pri tem pa, kot v vsaki pravni državi, velja načelo zakonitosti. To pomeni, da zvezni zakon velja v vsej federaciji in imajo zvezni organi pravico in dolžnost nadzirati izvajanje teh zakonov v vsej državi. Prav tega nadzora pa tudi odgovornosti republik za izvajanje zveznih zakonov, je bilo doslej premalo ali pa se je premalo dosledno izvajalo. To je dobilo svoj odraz v kršitvah zakonitosti na eni strani in

do zvezne regulative vprašanj, ki niso v njeni pristojnosti.

V javni razpravi bomo morali vsekakor dati primeren poudarek tudi vprašanjem dograjevanja samoupravnega sistema, volitvam delegatov in vlogi izvršilnih organov. Poenostavitve delegatskega sistema je nujnost, ki jo narekujejo dosedanje izkušnje, vendar moramo pri tem skrbno paziti, da s poenostavitvijo ne onemogočimo dejanskega odločanja. Ločiti moramo oblike in načine konstituiranja samoupravnih institucij od vsebine samoupravnega odločanja. Slednjega nikakor ne moremo oškodovati v korist prvega.

Posredne ali neposredne volitve

Prav tako zasluži posebno pozornost vprašanje volitev delegatov. Zagovorniki izključno neposrednih volitev tako delegatov kot tudi nosilcev funkcij v samoupravnih organih, vidijo skoraj izključno problem v volitvah delegatov in nosilcev funkcij v družbenopolitičnih skupnosti. Pri tem še posebej poudarjajo, da volitve delegacij za zbere občinskih skupščin niso problematične. Take postanejo šele pri izvolitvi delegatov in funkcionarjev republiške in zvezne skupščine. To vprašanje je glede na še prisoten način volitev poslancev, kot jih pozna ostali svet, potrebno temeljito pro-

učiti. Vendar pa bi lahko vsakršna izključnost v razpravi in v odločitvi bistveno vplivala na razvoj delegatskega sistema. Poznali bi namreč dvoje vrst delegatov: ene le za občinsko raven in druge za republiško ter zvezno. Odprto postaja vprašanje medsebojnega usklajevanja pa tudi vpliva občinskih skupščin na politiko republike in zveze. Vse te dileme bo potrebno v javni razpravi obdelati in najti ustrezne rešitve.

Vse republiške skupščine so na zadnjih sejah dale soglasje pobudi predsedstva SFRJ za ustavne spremembe. S tem se dejansko odpira široka javna razprava o tej temi. Od vseh organizacij SZDL bo odvisno, v kolikšni meri bodo prišla do izraza hotenja občanov in njihovi prispevki v razpravi. Nepopolna razmišljanja, ki sem jih podal bodo dosegla svoj namen le, če bodo vzpodbudila vse, ki lahko v javni razpravi sodelujejo k dopolnitvam in spremembam ustave v smeri nadaljnje krepitve sistema samoupravnega socializma. V javni razpravi moramo ustvariti ozračje konstruktivnega in strpnega dialoga, čeprav tudi med različnimi pogledi, ki bo privedel do razčiščenja odprtih vprašanj. Sama javna razprava bo pokazala zrelost naše družbe in njeno vitalno sposobnost za izhod iz sedanjih težav.

IVO BERNARD